

Titulació	Tipus	Curs
Logopèdia	OP	4

Professor/a de contacte

Nom: Juan Lorente Guerrero

Correu electrònic: juan.lorente@uab.cat

Equip docent

Juan Fernando Fuentes Cabrera

Silvia Naches Solsona

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No es precisen prerequisits oficials.

És convenient que l'alumne tingui coneixements generals en anatomia i fisiologia dels òrgans que componen el sistema fonatori: boca, nas, faringe, laringe, tràquea, bronquis, pulmons i diafragma. Però també es important el coneixement anatòmic i fisiològic del sistema nerviós com sistema integrador de les informacions sensitives i executor de les respostes motores del sistema fonatori.

Tanmateix, és precís conèixer les relacions dels sistema fonatori i el sistema nerviós en la producció del llenguatge, de la parla i de la veu.

D'altra banda, es necessari que l'estudiant disposi de coneixements sobre les pròpies alteracions de la veu: disfonies, disglòssies, rinolàlies, etc.... Deu saber diferenciar bé les diverses patologies per entendre el tractament mèdic i quirúrgic de les mateixes.

L'assignatura Tractament mèdic-quirúrgic de les disfonies és una assignatura optativa que s'imparteix en el quart curs del segon semestre del Grau de Logopèdia.

El llenguatge constitueix una funció exclusivament humana i de gran complexitat, que ens permet posar de manifest la nostra personalitat i expressar els nostres sentiments, pel que podem dir que la veu és la carta de presentació de la persona. Tanmateix, alguns trastorns de la veu, com la disfonia crònica, poden desencadenar en els pacients importants desequilibris emocionals com depressió i l'aïllament social, etc.

Els especialistes ORL sabem que una bona part de les lesions que s'ha hagut de tractar mitjançant la *Fonocirurgia*, s'han originat i desenvolupat per una mala utilització dels mecanismes de la producció de la veu, per la qual cosa si retirem la lesió, però no corregim aquests mecanismes desencadenants o afavoridors de la patologia no haurem fet correctament el tractament.

A l'especialista d'ORL li correspon diagnosticar l'etiologia de la disfonia i indicar les necessitats de tractament que poden ser: tractament farmacològic, quirúrgic i rehabilitador o logopèdic, o un tractament mixt. El cirurgia indica l'inici de la rehabilitació en funció de l'evolució post quirúrgica del pacient a més del seu estat general. Però un cop realitzat el diagnòstic i el tractament corresponent la necessitat del tractament logopèdic i la responsabilitat d'establir les pautes i el tipus d'exercicis són competència del propi logopeda.

Objectius

OBJECTIUS DE LES CLASSES TEÒRIQUES1

1., El logopeda ha de tenir els coneixements tant dels tractaments mèdics com de les diferents tècniques quirúrgiques de la patologia vocal i trastorns de la deglució. És important transmetre una visió global de la patologia i del seu tractament, per entendre com rehabilitar. La qual cosa li permetrà desenvolupar protocols d'actuació logopèdica.

2, Transmetre els coneixements del tractament multidisciplinar metge otorinolaringòleg-logopeda, integrat actualment a tots els grups de treball de la patologia de trastorns fonatoris i de deglució, per poder treballar en equips multidisciplinaris, intercanviant informació amb els altres professionals ORL que intervenen en el diagnòstic, tractament i evolució del pacient. Es fa èmfasi en els factors de risc sobretot els signes i símptomes que ens han de fer sospitar que estem davant d'una recidiva tumoral. Així, un logopeda ha de saber interpretar un informe mèdic.

3. Saber discriminar les necessitats de tractament logopèdic, planificar i posar-lo en pràctica, sense oblidar les necessitats i preferències del pacient per un tipus o altre de tractament. El tractament logopèdic ha passat de ser una opció escassament utilitzada a convertir-se en part imprescindible del procés de recuperació.

Amb el temari de l'assignatura Tractament medicoquirúrgic de les disfonies els estudiants d'aquesta assignatura aprendran a relacionar els coneixements ja adquirits en l'assignatura d'anatomia i fisiologia, malalties laríngies i de la cavitat de ressonància: valoració i intervenció, aprendran a discriminar entre veu normal i patològica i els procediments mèdic quirúrgics de què disposem els ORL per tractar les malalties que cursen amb alteracions de la veu. També serà capaç de desenvolupar protocols d'actuació logopèdica.

Resultats d'aprenentatge

1. CM21 (Competència) Interpretar els resultats de les tècniques d'exploració otorrinolaringològica i integrar aquestes dades amb les tècniques d'avaluació logopèdica.
2. KM54 (Coneixement) Descriure les conseqüències de les laringectomies i disfonies sobre la comunicació de les persones.
3. KM55 (Coneixement) Distingir les característiques del llenguatge en persones amb implant coclear, disfonies i laringectomies.
4. KM56 (Coneixement) Identificar a partir de casos quina informació s'ha d'oferir a la persona o familiars perquè prenguin les seves pròpies decisions.
5. KM57 (Coneixement) Explicar les tècniques d'intervenció disponibles d'acord amb les característiques de cada cas.

Continguts

1. Fisiologia de la comunicació oral. Aspectes generals de la veu. Veu parlada.
2. Exploració clínica de la veu. Atenció de la veu professional (veu cantada).
3. Trastorns de la comunicació verbal. Disfonia: etiologia, fisiopatologia, diagnòstic, diagnòstic diferencial i mètodes terapèutics. Incapacitat laboral de la disfonia.
4. Cures i educació vocal per a professionals de la veu. Tractament de les disfonies agudes en professionals de la veu.
5. Trastorns funcionals de la laringe: respiratoris i protectors. Tractament dels mateixos.
6. Rehabilitació vocal. Higiene vocal. Qualitat de vida en els trastorns de la veu.
7. Tractament mèdic dels trastorns de la veu: Tòxics, fàrmacs, al·lèrgia, infeccions de les vies respiratòries superiors i inferiors, síndrome de tensió muscular. Disfonies relacionades amb tractament mèdic. Repòs vocal.
8. Tractament mèdic de les disfonies inflamatòries i endocrines.
9. Manifestacions de faringe i laringe per reflux gastro-esofàgic. Tractament mèdic i quirúrgic.
10. Tractament mèdic quirúrgic de les malformacions laríngies. Tractament conductual, metge i quirúrgics de les disfonies infantils: Indicacions, complicacions i resultats.
11. Disfonies d'origen neurològic. Disfonies espasmòdiques. Paràlisi laríngia bilateral. Injecció de toxina botulínica en disfonia espasmòdica. Estimulació elèctrica del múscul laringi.
12. Diagnòstic i tractament dels traumatismes laringis externs i interns i les seves seqüeles. Diagnòstic i tractament de les paràlisis laríngies perifèriques. Moment de la intervenció i tècniques de reparació.
13. Fono microcirurgia. Història, principis i desenvolupament, indicacions, valoració i planificació del preoperatori, tècniques quirúrgiques, complicacions i resultats. Atenció preoperatoria i postoperatoria (intervenció del foniatra).
14. Cirurgia de lesions laríngies benignes i funcionals. Nòduls vocals, pòlips, papil·lomes, edema de Reinke, granulomes, membranes, quists, neoplàsies benignes.
15. Lesions malignes de laringe. Indicacions (radioteràpia, quimioteràpia i cirurgia), tècniques quirúrgiques (cordectomia, laringectomia parcial, laringectomia total, dissecció del coll), complicacions i resultats. Traqueotomia. Reconstrucció dels defectes de la faringe i esòfag.
16. Reinserció i seguiment mèdic del pacient laringectomitzat. Situació de la parla després del tractament del carcinoma de laringe. Rehabilitació de la parla després del tractament del carcinoma de laringe. Impacte psicosocial i qualitat de vida després del diagnòstic i tractament del càncer de laringe.
17. Tècniques quirúrgiques de rehabilitació vocal després laringectomia total. Fístules fonatòries. Instrumentació, indicacions, complicacions i resultats. Pròtesis fonatòries.
18. Cirurgia de l'esquelet de la laringe. Indicacions, tècniques: tiroplàstia, abducció d'aritenoides, procediments combinats. Complicacions i resultats.
19. Valoració i tractament quirúrgic de la laringe lesionada: cicatrius de les cordes vocals, estenosi laringotraqueals. Moment de la intervenció, tècniques de reparació, fèrules i empelts, tractament addicional.
20. Làser en la fono microcirurgia. Instrumentació, indicacions, complicacions i resultats.
21. Tractament mèdic-quirúrgic dels trastorns de la deglució: Indicacions, complicacions i resultats. Traqueostomia i problemes deglutoris.
22. Tractament medicoquirúrgic de les patologies que produeixen disfàgia oro faríngia o aspiració. Nutrició enteral, gastrostomia.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	24	0,96	KM54, KM55, KM57
Pràctiques Hospital	12	0,48	CM21, KM55, KM56

Tipus: Supervisades

Tutoria presencial revisió treball	2	0,08	CM21
Tipus: Autònomes			
Elaboració del treball	25	1	CM21, KM54, KM55, KM56, KM57
Estudi de matèria	43	1,72	KM54, KM55, KM56, KM57
Preparació presentació cas clínic	20	0,8	CM21
Revisió bibliogràfica	22	0,88	CM21, KM56, KM57

Sessions de temari

Exposició dels temes teòrics amb material iconogràfic estimulant la discussió de la matèria.

Pràctiques Hospital

Les pràctiques tindran lloc a consultes externes d'Otorinolaringologia en 1a planta annexos de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron.

Els alumnes estaran integrats en un equip assistencial en consultes externes: observaran com es realitza les exploracions complementàries diagnòstiques (endoscòpies, estroboscòpies, etc.), evolució i observació de les alteracions anatòmiques i funcionals després del tractament.

Els alumnes que ho desitgin aniran a quiròfan per observar els diversos passos de la fono microcirurgia (preparació per a la cirurgia, instrumental i tècniques, etc.).

Tots els alumnes en gestió acadèmica es repartiran en 6 grups. Cada grup assistirà 2 dies , prèviament assignats, a l'hospital de 9 a 15 hores). No es podran realitzar canvis.

Presentació del cas clínic

Realització d'un treball pràctic sobre un cas clínic que proposarà el professor. S'haurà de fer una revisió bibliogràfica sobre el tema, lliurar per escrit al professor i defensar en públic, les setmanes d'avaluació.

S'afavorirà en tot moment la participació activa dels alumnes mitjançant preguntes, opinions i aportacions personals sobre coneixements adquirits de cada tema així com la recerca bibliogràfica.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1. Assistència a les pràctiques clíniques hospitalàries i resum dels casos observats	20%	0	0	CM21, KM55, KM56
EV2. Lliurament, presentació i defensa del cas clínic	70%	2	0,08	CM21, KM54, KM56, KM57

Les competències d'aquesta assignatura seran avaluades:

Contingut teòric: Lliurament, presentació i defensa del cas clínic serà obligatori i suposarà un 70% de la nota final.

L'assistència i la implicació a la classe equival al 10% de la nota final. Se signarà full d'assistència i suposarà un 10% de la nota final.

Pràctiques de l'hospital: S'avaluarà l'assistència i implicació de l'alumne.

L'assistència a totes les pràctiques (EV1) serà OBLIGATÒRIA I SUPOSARÀ UN 20% de la nota final i cada alumne lliurarà un resum sobre els casos clínics vistos a consultes.

Totes les evidències són individuals. El lliurament del cas clínic es farà telemàticament.

L'assignatura no contempla l'avaluació única. S'establirà un mínim de nota per cada mòdul d'avaluació a partir del qual l'estudiant estarà en condicions de superar l'assignatura.

Superació de l'assignatura: quan l'estudiant té una nota final de 5,0 o més punts, sent imprescindible haver assistit al 80% de les classes teòriques i haver assolit en la prova del cas clínic un 5,0 com a mínim.

Prova de recuperació: Tindran opció a la recuperació l'alumnat que s'hagi presentat a un mínim de 2/3 del pes de les proves

No es preveu que l'alumnat de 2^a o posterior matrícula s'avalui mitjançant una única prova de síntesi no recuperable

Pautes d'avaluació generals grau:

<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.htm>

Bibliografia

Bibliografia fonamental:

Evaluación y Manejo de la Disfagia en Otorrinolaringología. *Chhetri,D. ,Dewan, K. Edt. Elsevier 2020*

Dysphagia. Clinical Management in Adults and Children. Groher M, Cray M. Edt Elsevier 2020/

Ramírez C. Manual de Otorrinolaringología, Ed. McGrawHill. Madrid 2007

Sigal L. Disfonia Espasmodica. Edt. Aradia, 2022

Fariás P. La Disfonia Ocupacional . Edt Elsevier, 2021

Practica para la elaboracion de informes logopedicos. Mendizábal, N. - Santiago, R. - Jimeno, N. - García, N. - Díaz-Emparanza, M .Editorial: Medica Panamericana . 2013.

Patología de la voz. I Cobeta, F. Nuñez, S Fernández. Ponencia Oficial de la SEORL PCF Ed. Marge Méica Books 2014.

Hay una gran variedad de sitios en Internet útiles para el aprendizaje sobre la patología ORL y su tratamiento, como

<http://www.seorl.net/>
<http://www.orlevidencia.org/>

Programari

No es necessiten programes específics

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PLAB) Pràctiques de laboratori	111	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	112	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt